

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з НВР ЛНУП
_____ професор Віталій Боярчук
“ _____ ” _____ 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«СЕМІОТИКА В ДИЗАЙНІ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «Дизайн середовища»

Робоча програма з навчальної дисципліни «Семіотика в дизайні» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн».

Розробники: Кюнцлі Р.В., кандидат мистецтвознавства, професор
Грицюк І. Й., в. о. доцента

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури
Протокол від 28.08.2024 року № 2

Завідувач кафедри: док.мист., професор _____ Кюнцлі Р. В.
(підпис)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету будівництва та архітектури

Протокол від 29.08.2024 року № 2

Голова методичної комісії: к. т. н., в. о. професора _____ Мазурак А. В.
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень.

Рівень вищої освіти: «Бакалавр».

Галузь знань: 02 – Культура і мистецтво.

Спеціальність: 022 – Дизайн.

Характеристика навчальної дисципліни: вибіркова.

Кількість кредитів: 3.

Загальна кількість годин: 90.

Вид контролю: залік.

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 3.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

- для денної форми навчання – 49.
- для заочної форми навчання – 15,6.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни "Семіотика в дизайні" є формування у студентів здатності аналізувати, створювати та інтерпретувати знакові системи в дизайні для ефективного візуального спілкування.

Мета досягається через такі завдання:

- Ознайомлення студентів із теоретичними основами семіотики та її зв'язком із дизайном. Розвинення навичок аналізу знакових систем і кодів у візуальних медіа.
- Навчання використовувати семіотичні методи для створення дизайну, орієнтованого на цільову аудиторію.
- Сприяння розумінню культурного контексту в дизайні та впливу символів на сприйняття.
- Поглиблення навичок критичного мислення та інтерпретації візуальної комунікації.
- Формування навичок повідомляти споживачеві засобами дизайнерських проєктів інформацію, використовуючи знаки та символи.
- Формування професійного мислення на основі засвоєння спеціальних термінів та понять.
- Формування вільної орієнтації в розмаїтті знаків та знакових систем сучасного мистецтва та культури, інтерпретації явищ мистецтва та культури та використанні набутих знань у власній творчості.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи семіотики

Тема 1. Історія та розвиток семіотики: стислий огляд виникнення семіотики як науки починаючи від античності до сучасних концепцій.

Тема 2. Основні поняття: знак (його структура, властивості та роль у спілкуванні), символ (відмінність від знака, приклади в дизайні), код (визначення, типи та ін.), значення (концепція денотації та конотації).

Тема 3. Внесок визначних мислителів: Фердинанд де Соссюр (дихотомія "означник" та "означуване", знакова система мови), Чарльз Пірс (трихотомія знаків: ікони, індекси,

символи), Ролан Барт (семіотичний аналіз масової культури, міфи як вторинна семіотична система).

Тема 4. Семіотика в контексті інших наук: лінгвістика, культурологія, філософія.

Модуль 2. Семіотика в дизайні

Тема 5. Застосування семіотики в просторовому дизайні: семіотика архітектурних форм (знаки та символи в сільському середовищі); дизайн інтер'єру (роль символічних елементів у створенні визначеної ментальної атмосфери).

Тема 6. Типологія знаків у дизайні. Вплив кольору, форми та текстури: іконічні знаки (безпосередня подібність до об'єкта, наприклад, піктограми); індексні знаки (причинно-наслідковий зв'язок із об'єктом, наприклад, відбиток руки); символічні знаки (умовність та культурний контекст, наприклад логотипи, герби).

Тема 7. Культурні коди та дизайн: визначення культурних кодів (формування та функціонування); роль традицій та міфів у створенні візуальних образів. Інтеркультурна комунікація: особливості сприйняття знаків у різних культурах; приклади успішної адаптації дизайну до різних культурних середовищ. Семіотика глобалізації: універсальні знаки та їхнє використання в міжнародному дизайні; вплив глобальних трендів на місцеві культурні коди; баланс між глобалізацією та збереженням унікальних культурних особливостей.

4. Структура навчальної дисципліни

Номер теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	ла б	ін д	с. р.		л	пр	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 4 Семестр 7						Рік підготовки 4 Семестр 7					
Модуль 1												
Тема 1.	11	2	3			6	10	1	1			8
Тема 2.	11	2	3			6	12	1	1			10
Тема 3.	13	2	4			7	12	1	1			10
Тема 4.	13	2	4			7	12	1	1			10
Разом за модулем 1	48	8	14			26	46	4	4			38
Модуль 2												
Тема 5.	13	2	4			7	14	1	1			12
Тема 6.	13	2	4			7	14	1	1			12
Тема 7	16	2	6			8	16	1	1			14
Разом за модулем 2	42	6	14			22	44	3	3			38
Всього за семестр	90	14	28			48	90	7	7			76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема і короткий зміст заняття
1	Дослідження культурного контексту знаків. Провести аналіз, як культурні або історичні аспекти впливають на використання символів у дизайні.

2	Семіотичний аналіз історичних просторів. Вивчити, як відбувається спілкування засобами історичних будівель чи просторів.
3	Семантичний аналіз інтер'єрів. Визначити символічне значення кольорів, форм та матеріалів у просторі (наприклад, у музеях, офісах або закладах розміщення чи харчування).
4	Аналіз фасадів будівель. Дослідити, як відбувається спілкування засобами компонентів будівель.
5	Розроблення знакової системи для громадського простору. Створити продукт системи навігації (знаки, вказівники, піктограми) для парку, вокзалу або торгового центру.
6	Інтерпретація символіки природних ландшафтів. Проаналізувати, як природні елементи (рослини, водойми, скелі) використовуються як знаки у ландшафтному дизайні.
7	Візуальне спілкування без тексту. Розробити дизайн системи знаків, яка ефективного безтекстового спілкування для міжнародних просторів.

6. Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Розроблення логотипу з урахуванням семіотики. Створити логотип для певного бренду чи простору, пояснивши вибір знаків та їх значення.
2	Створення інфографіки для громадського простору. Розробити візуальну комунікацію для складного простору (наприклад, музею).
3	Аналіз семіотики сільського середовища. Дослідити символи, знаки та їх значення в різних частинах населеного пункту (архітектура, вивіски, графіті, реклама).
4	Дослідження знакової системи торгового центру. Проаналізувати, як організовано систему навігації та візуальних комунікацій у конкретному торговому центрі.
5	Розроблення інтер'єру з конкретною ідеологією. Створити дизайн інтер'єру, який передає певну ідею, наприклад, екологічність, інноваційність чи традиційність.
6	Розроблення інтер'єру з конкретною ідеологією. Створити дизайн інтер'єру, який передає певну ідею, наприклад, екологічність, інноваційність чи традиційність.
7	Розроблення тематичного креативного простору. Створити концепцію дизайну простору для кав'ярні з тематичною ідеєю, пояснивши вибір знаків.

6. Методи навчання

- Лекції та семінари.
- Практичні завдання та проєкти.
- Дискусії та обговорення.
- Самостійне дослідження та презентації.

7. Методи контролю

1. Усне опитування (індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів)
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (виконання рисунків, графічних завдань та ін.)
3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, розв'язання професійних завдань).
4. Стандартизований контроль (залік).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота за темами 7-го семестру							Сума
1	2	3	4	5	6	7	100
10	10	10	10	20	20	20	

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготування рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 10 за весь курс дисципліни).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

“відмінно”(90 – 100) – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;

“добре”(75 – 89) – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності;

“задовільно” (60 – 74) – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у

відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно;

“незадовільно” (0 – 59) – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Основна

1. Гречило А., Завітій Б. Наш герб. Українські символи від княжих часів до сьогодення. РОДОВІД, 2018. – 402 с.
2. Піддубний С. Українські святині та символи. Голованівськ, 2010. – 112 с.
3. Ділі Дж. Основи семіотик. Львів: Арсенал, 2000. – 230 с.
4. Поліщук А. Знакові системи в дизайні у контексті інноваційних методів навчання / А. Поліщук // Арт-простір. 2018. Вип. 3. С. 117–119. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/artsp_2018_3_23
5. Забора В. Семіотика стилю: деконструкція візуальної мови компонентів особистого образу // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 63, том 1, 2023. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-1-10>
6. Сисоєва Ю.А. Моделі колірної семіотики для окремих кольорів // Системи обробки інформації, 2017, випуск 2 (148). DOI: [10.30748/soi.2017.148.45](https://doi.org/10.30748/soi.2017.148.45)
7. Лозинський Р. Семіотика ландшафту та його візуальний/текстуальний аналіз у англо-американській культурній географії // Часопис соціально-економічної географії. 2020. Випуск 28. DOI: [10.26565/2076-1333-2020-28-03](https://doi.org/10.26565/2076-1333-2020-28-03)

Допоміжна

1. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. Навчальний посібник. – Львів: Світоч. 2004.
2. Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (11-13 вересня 2019 р.), ХНТУ / за ред. Якимчук О.В. – Херсон: ХНТУ, 2019. – 428 с.
3. Потапенко Г. М., Потапенко М. В., Пантус Н. М. Features of lettering styles in graphic design. The European Journal of Arts, Premier Publishing s.r.o. Vienna.. 2023. № 1. С. 27. URL: <https://ppublishing.org/archive/publication/521-osobennosti-stilej-letteringa-v-graficheskom-d>

Інформаційні ресурси

Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНАУ, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України, зокрема:
- Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника НАН України, м. Львів, вул. Стефаника, 2;
- Львівська науково-педагогічна бібліотека. м. Львів, вул. Зелена, 24.